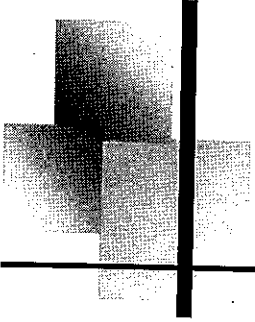
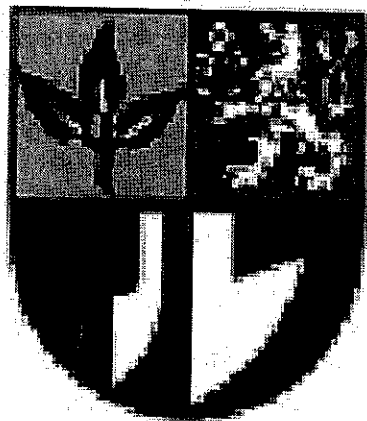

SOMBEREK KÖZSÉG
HELYI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI
TERVE

Pécs, 2005. augusztus

I. FEJEZET   A TERVKÉSZÍTÉS ÁLTALÁNOS ADATAI

Tervezési szint:

Helyi-Hulladékgazdálkodási terv
Baranya megye – Somberek község

A helyi hulladékgazdálkodási tervet készítette:

Ötvös és Társa Kft.(Pécs, Siklósi út 22.)
MKM Consulting Kft. (Pécs, 7623, Rét utca 39/1)

A tervezésben részt vett személyek:

Ötvös és Társa Kft.:

Ötvös Károly- Ügyvezető

MKM Consulting Kft.:

Leitol Csaba- Ügyvezető

Nagy Andrea – Környezetmérnök

Fülöp Zoltán – Környezetmérnök,

Bernuláné Horváth Viktória – Közgazdász

Drescher László – Közgazdász, Projektmenedzser

Antal Tibor – Környezeti-eljárástechnikai és hulladékgazdálkodási mérnök

Tervezési időszak:

2004-2008. közötti időszak

Tervezés bázis éve:

A keletkező szilárd hulladékmennyiséget tekintve a 2002. évet, a folyékony hulladék mennyiséget tekintve a 2001. évet, a hulladékkezelő telepek esetében a legfrissebb adatokat szerepeltetjük.

Dátum:

2005. szeptember

I.1. A település bemutatása

I./1. táblázat A település jellemző 2002. évi statisztikai adatai
(Forrás: KSH)

Település	Somberek
Lakosszám (fő)	1550
Terület (km ²)	31,42
Lakásállomány	524
Villamos energiát fogyasztó háztartás	566
Vezetékes gázt fogyasztó háztartás	466
Közüzemmi vízvezeték-hálózat (km)	11,0
Közüzemmi vízhálózatba bekapcsolt lakások száma	521
Közüzemmi szennyvízcsatorna-hálózat (km)	15,5
Közüzemmi szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások száma	399
Működő vállalkozások száma összesen	80

Somberek község Baranya megye keleti részén terül. A megyeszékhelytől keletre, délkeletre fekszik, tőle való távolsága 45-50 km, A Baranyai-dombság egyik településeként Mohács város vonzáskörzetéhez tartozik, attól 12 km-re. Szomszédai Palotabozsok, Görcsönydoboka, Bár és Dunaszekcső. A település abban a tömbben helyezkedik el, ahová a 18. században németek költöztek, ma rajtuk kívül magyarok és kisebb számban szerbek, valamint székelyek élnek itt. Somberek önkormányzati képviselőtestülete nagy gondot fordít hagyományainak ébren tartására, ez több témában megnyilvánul, például abban, hogy címert készíttettek és a községet bemutató, elsősorban a történelmi tényeken alapuló kiadvánnyal rendelkeznek.

Időjárására a Baranyai-dombság éghajlata a jellemző, bár ha nem is döntően, kihat rá a Duna viszonylagos közelsége is. A mérsékelt meleg, száraz nyáron és az enyhe télen kevés a csapadék. Itt az óceáni hatások vannak túlsúlyban, tehát kevésbé változékony a körzetben az időjárás, bár a dombvidék jellegéből adódóan mikroklímában ugyancsak gazdag. Az évi középhőmérséklet 10,5 Celsius fok körül alakul. A környék felszínét észak-dél irányban kialakult völgyek szabdalják, jellemzőek az észak-déli és délkeleti irányban futó völgyhátak is. Somberek keleti oldalán halad, majd a Dunába ömlik a Vémémedi-patak, nyugati oldalán pedig a Horpács tűnik fel, amelynek vizét a községtől délre felveszi a történelmünkhöz oly tragikusan kötődő Csele-patak, amely Somberektől 6-7 km-re szintén a Dunába torkollik.

A község közúton jól megközelíthető. Egyrészt Mohácsról először főútvonalon haladva, majd jó minőségű, enyhén lankás, néhol kanyargós út visz be a faluba. Ez a közút további 20 km után eléri a 6-os számú főközlekedési útvonalat és Pécsvárad városi. Sombereknek vasútállomása nincs.

A viszonylag jó termőfölddel rendelkező környék a mezőgazdasági termelésre, különösen a szántóföldi kultúrák termesztésére, kiválóan alkalmas. Elősegítik ezt a völgyekben tapasztalható, nem túl meredek, 6-8%-os lejtők. A helyi klíma viszonylag egysíkú, meleg, napfényben gazdag, a talaj száraz. Az erdőtalaj, a nyers öntéstalaj 60-70%-os termőképességet ad. Somberek és környéke, ellentétben a tőle északabbra fekvő térségnél, rendkívül bő vízszolgáltató terület. Az itt fűrt kutak átlagos vízhozama meghaladja a 800 liter/perc nagyságrendet. A völgyek gyenge délies lejtése a gazdasági potenciált növeli, így a változatos vetésszerkezetű szántóföldi mezőgazdaság mellett a gyümölcskultúrák termesztésére is optimálisak a feltételek.

A somberek falukép a látogató számára a szépséget, a gondozottságot, a tisztaságot, az állandó odafigyelést, a szervezettséget és a fejlődést mutatja. A vendégszerető lakosság rendkívül nagy szorgalmáról ismert. A nagy felfutás az elmúlt harminc évben következett be. Ezt elősegítették a helyi termelőszövetkezet kiváló eredményei, a helyi közigazgatási vezetés szervezőkészsége, az összefogás és az, hogy a lakosság össze tudta egyeztetni saját egyéni, családi érdekeit a település egészének érdekeivel. A mai Somberek a közösség munkájának az eredménye.

A faluban a lakások száma 524, ebből önkormányzati tulajdon 8. A vezetékes ivóvíz biztosítása a helyi infrastrukturális fejlesztés első nagy eredménye volt. Ma a lakások 99%-a vezetékes ivóvízzel ellátott. A szennyvízcsatorna kiépítése már 8 éve megtörtént. A kommunális szilárd hulladékgyűjtés szervezett, amit a Mohácsi VGV Kft végez. A vezetékes gázzal ellátott lakások aránya megyei viszonylatban is magas, jelenleg 90%. A község összes utcájában szilárd burkolatú út van.

A lakosság lélekszáma az elmúlt 2-3 évtizedben csökkenő tendenciát mutat, az elvándorlás a városok tele figyelhető meg. A lakosság korfája az idősök felé mutat, évente 10-15 gyermek születik. Az ellátásra szoruló idősök aránya magas. Az iskolai végzettségre utaló mutatók igen jók, hiszen az emberek 20%-a felsőfokú diplomával rendelkezik, 50% középfokú tanintézetbe járt.

I.2. A helyi tervezés szükségességének bemutatása

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény értelmében az ország hulladékgazdálkodási stratégiai célkitűzései, továbbá az alapvető hulladékgazdálkodási elvek érvényesítése érdekében (a hulladékelektézés megelőzése, a hulladékok minél nagyobb arányú hasznosítása, a hulladékok szakszerű ártalmatlanítása) Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT) készült, melyet a 110/2002.(XII.12.) OGY határozatával hirdettek ki.

Az OHT kihirdetését követően – arra építve – Regionális Hulladékgazdálkodási Terveket kellett készíteni (15/2003. KvVM rendelete, (XI.7.)), majd ezzel összhangban, a területi tervek kihirdetését követően 270 nappal a településeknek helyi terveket kell kidolgozni.

A helyi hulladékgazdálkodási tervek elsősorban az önkormányzatok által szolgáltatott adatokon alapulnak. A hiányzó adatok kapcsán megkeresték a terv készítői az adott településen közszolgáltató vállalatot, a Dél-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőséget, egyéb hulladékgazdálkodásban illetékes szolgáltatókat. A terv készítése során a Dél-Balaton és Sió-völgyi Hulladékgazdálkodási Projekt legfrissebb változatát is felhasználták (megvalósíthatósági tanulmány, pénzügyi-gazdasági elemzés).

A helyi hulladékgazdálkodási tervek elkészítése érdekében, összhangban a *hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvénnyel*, illetve a *126/2003. évi kormányrendelet – A hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről –* rendelkezéseivel, figyelembe véve a *15/2003. KvVM rendeletet – A területi hulladékgazdálkodási tervekről* – a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által kiadott „Segédlet a helyi hulladékgazdálkodási tervek készítéséhez” elnevezésű dokumentumot, kérdőívek készültek. A települési jegyző részére eljuttatott, majd személyes megkeresés útján, kérdezőbiztosok segítségével kitöltött kérdőívek képezik jelen terv alapját. Az adatok összegyűjtése után kezdődött meg a meglévő adatok kiértékelése, a célok, prioritások meghatározása, illetve a célok elérését szolgáló cselekvési programok ütemtervének kialakítása. Az így elkészült helyi hulladékgazdálkodási tervek további egyeztetések után a települési önkormányzat fogadja el, hagyja jóvá.

A helyi hulladékgazdálkodási tervek célja:

- a hulladékgazdálkodás hierarchikus rendszerének érvényre juttatása
- megbízható adatbázis létrehozása a különböző önkormányzati szinteken
- Nemzeti Környezetvédelmi Program hulladékgazdálkodási stratégiájának megvalósulása
- Országos és Területi Hulladékgazdálkodási Terv alapelveinek érvényesítése
- a hulladékgazdálkodás környezetvédelmi és gazdasági mutatóinak javítása, az ehhez szükséges intézkedések
- környezettudatos magatartás kialakítása a lakosságban, a hulladék teljes életciklusában,
- a lakosság által "termelt" települési szilárd hulladék teljes életciklusára vonatkozó hulladékgazdálkodás áttekintése.

I.3. Tervezésbe bevont hatóságok, önkormányzatok és egyéb szervezetek

A helyi hulladékgazdálkodási tervezés kapcsán, még a kérdőívek kiküldése előtt egyeztetésre került sor a Dél-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőséggel, majd az illetékes települési önkormányzattal. A helyi hulladékgazdálkodási terv szorosan illeszkedik a térség regionális hulladékgazdálkodási tervéhez.

Jelen tervek alapját képező Dél Balaton és Sió-völgyi Hulladékgazdálkodási Projekt elkészítése során a következő egyeztetések lefolytatására került sor:

- Fejlesztési koncepció kialakítása (2001-2002): egyeztetés a térség városainak, majd a kisebb településeinek bevonásával.
- Projekt előkészítő tanulmányok véleményeztetése (2001. nov.), véleményező: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Hulladékgazdálkodási és Környezettechnológiai főosztálya
- Önkormányzati Konzorciumi Megállapodás megkötése (2002.): Dél Balaton és Sió-völgyi Projekt által érintett települések kötelezettségvállalásával
- Balaton és Sió Kht. /8600 Siófok, Hock J. köz 2. / (2002.): Dél Balaton és Sió-völgyi Hulladékgazdálkodási Projekt iránt elkötelezett önkormányzatok egyeztetésének intézményesült formája a program megvalósításával, későbbi működtetésével kapcsolatos kérdésekben.

A projekt elkészítése kapcsán számos kérdésben volt szükség hatósági egyeztetésre. Bevont hatóságok:

- a Dél-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőséggel-környezetvédelmi engedélyeztetés, IPPC
- Miniszterelnöki Hivatallal – finanszírozás, projektbeszámoló
- Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatóságával – finanszírozás, projektmenedzsment
- KvVM szakmai főosztályok – program tartalmának szakmai egyeztetése
- KvVM által megbízott tanácsadó cégek – tenderkiírás, regionális programok összehasonlító elemzése

I.4.A helyi hulladékgazdálkodási terv készítése során használt alapfogalmak (a Hulladékgazdálkodási Törvény 3. §-a szerint)

- o **veszélyes hulladék:** a Hulladékgazdálkodási Törvény 2. számú mellékletében felsorolt tulajdonságok közül eggyel vagy többel rendelkező, illetve ilyen anyagokat vagy összetevőket tartalmazó, eredete, összetétele, koncentrációja miatt az egészségre, a környezetre kockázatot jelentő hulladék;
- o **települési hulladék:** a háztartásokból származó szilárd vagy folyékony hulladék, illetőleg a háztartási hulladékhhoz hasonló jellegű és összetételű, azzal együtt kezelhető más hulladék;
- o **folyékony hulladék:** az a hulladékká vált folyadék, amelyet nem vezetnek el, és nem bocsátanak ki szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül;
- o **hulladékkezelő:** aki a hulladékot gazdasági tevékenysége körében a hulladék birtokosától átveszi, kezeli;
- o **hulladékgazdálkodás:** a hulladékkal összefüggő tevékenységek rendszere, beleértve a hulladék keletkezésének megelőzését, mennyiségének és veszélyességének csökkentését, kezelését, ezek tervezését és ellenőrzését, a kezelő berendezések és létesítmények üzemeltetését, bezárását, utógondozását, a működés felhagyását követő vizsgálatokat, valamint az ezekhez kapcsolódó szaktanácsadást és oktatást;
- o **hasznosítás:** a hulladéknak vagy valamely összetevőjének a termelésben vagy a szolgáltatásban - a 4. számú mellékletben felsorolt eljárások valamelyikének alkalmazásával - történő felhasználása;
- o **ártalmatlanítás:** a hulladék okozta környezetterhelés csökkentése, környezetet veszélyeztető, szennyező, károsító hatásának megszüntetése, kizárása - a környezet elemeitől történő elszigeteléssel vagy anyagi minőségének megváltoztatásával -, a 3. számú mellékletben felsorolt eljárások valamelyikének alkalmazásával;
- o **kezelés:** a hulladék veszélyeztető hatásainak csökkentésére, a környezetszennyezés megelőzésére és kizárására, a termelésbe vagy a fogyasztásba történő visszavezetésére irányuló tevékenység, valamint a kezelést megvalósító eljárás alkalmazása, beleértve a kezelőlétesítmények utógondozását is;
- o **begyűjtés:** a hulladéknak a hulladék birtokosaitól történő átvétele a hulladék birtokosa vagy a begyűjtő telephelyén, továbbá a begyűjtőhelyen (gyűjtőpontokon, hulladékgyűjtő udvaron, tároló-, kezelőtelepen) és a további kezelés érdekében történő összegyűjtés, válogatás a begyűjtő telephelyén;

II. FEJEZET A TERVEZÉSI TERÜLETEN KELETKEZŐ, HASZNOSÍTANDÓ VAGY ÁRTALMATLANÍTANDÓ HULLADÉKOK MENNYISÉGE ÉS EREDETE

II.1. A keletkező hulladékok típusa és éves mennyisége

II.1.1 Nem veszélyes hulladékok

A településen 2002-ben 458,2 t/év *települési szilárd hulladék*, 2004-ben 6 426,9 m³ folyékony hulladék keletkezett.

A helyi szennyvíztisztítóban a 2004. évben 149,5 tonna szennyvíziszap keletkezett.

Az *építési-bontási hulladék* éves mennyisége 100 m³/év.

II./1. táblázat A keletkező nem veszélyes hulladékok és éves mennyiségük (tonna/év)

Hulladék	Mennyiség
Települési szilárd hulladék	458,2 (t/év)*
Települési folyékony hulladék	6 426,9 (m ³ /év)**
Kommunális szennyvíziszap	149,5
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	1000 (m ³ /év)

*A Dél-Balaton és Sióvölgyi települési szilárdhulladék kezelési projekt adatai alapján

**A Schumann-Fischer Bt. által adott adatok alapján (2004. évi adat), települési szennyvíz esetében évente 28 483 m³ vezetnek el csatornán a Sombereken található szennyvíztelepre.

II.1.2. Szelektíven gyűjtött, kiemelten kezelendő hulladékáramok

A kiemelten kezelendő hulladékok közül az állati hulladék és az egészségügyi hulladék szelektív gyűjtése valósul meg.

A községben mindössze néhány állattartó működik: 1-2 nagyobb sertéstartó, továbbá 3 csirketenyésztő. A megadott állatmennyiséget tekintve, szakmai becslések alapján az állati hulladék évente keletkező mennyisége 5 tonna.

A településen háziorvosi szolgálat és egészségház is található. A háziorvosi szolgálat és az egészségház is egyaránt a Kossuth u.113. szám alatt található. Az évente keletkező egészségügyi hulladék mennyisége 75 kg.

II.1.3. Csomagolási hulladékok

A településen a csomagolási hulladékok állandó szelektív gyűjtése nem megoldott, ellenben időszakosan a helyi általános iskolában évente 2 alkalommal (tavasszal és ősszel) papírt gyűjtenek, továbbá lomtalanítás is jellemző a községben évente 2-3-szor. Az iskolás papírgyűjtés alkalmával évente 8 210 kg-ot gyűjtenek össze.

II.2. A felhalmozott hulladékok típusa és mennyisége

II.2.1. Nem veszélyes hulladékok

A község területén nem található nem veszélyes, felhalmozott hulladék.

II.2.2. A területen felhalmozott, kiemelten kezelendő hulladékáramok

A község területén nem található kiemelten kezelendő felhalmozott hulladék

II.2.3. Csomagolási hulladékok

A község területén nem található csomagolási felhalmozott hulladék.

II.3. A településre beszállított és onnan kiszállított hulladékok típusa és éves mennyisége

II. 3. 1. Nem veszélyes hulladékok

Szilárd hulladék

A településen a szilárd hulladék begyűjtését a Mohácsi VGV Kft. végzi. Ők a hulladékot a Somberek 056 és 051/3 helyrajzi számú hulladéklerakóba szállítja, tehát az a községből kiszállításra nem kerül.

Települési szennyvíz

Sombereken a 0192/1 hrsz-ú területen található a két település (Palotabozsok-Somberek) összefogásával létesült szennyvíztisztító telep. A telepre a 2004. évben 28 483 m³ szennyvizet szállítottak be a községből.

Folyékony hulladék

A településen a csatornabekötések aránya 81,59 %. Ez azt jelenti, hogy azon házak esetében, amelyek nincsenek a hálózatra rácsatlakoztatva, a folyékony hulladék mennyisége 6 426,9 m³, mely mennyiséggel nem ismert, hogy mi történik. Az önkormányzat nagy erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a lakosokat rábírja a csatornára való rákötésre.

Építési bontási hulladék

Az építési bontási hulladék mennyisége 1000 m³/év, mely mennyiség helyben marad, azt a 282 helyrajzi számú szurdok feltöltésére használják.

Kommunális szennyvíziszap

A helyi szennyvíztisztítóban keletkező 149,5 tonna szennyvíziszap a 2005-ös évtől a Bólyi komposztálóba kerül, míg korábban csupán a somberek-i szeméttelen rakták le.

Hulladék-beszállítás

A településen található szennyvíztisztító telepre Palotabozsok községről is vezetnek csatornán szennyvizet, 18 648 m³-t.

A településre szilárd hulladékot a szomszédos Görcsönydoboka szállít be, ennek mennyisége 120,972.

II./2. táblázat A településre beszállított és onnan kiszállított nem veszélyes hulladékok és éves mennyiségük

Hulladék	Településre beszállított (t/év)	Településről kiszállított (t/év)
Települési szilárd hulladék	120,972	0
Települési folyékony hulladék	0*	0
Kommunális szennyvíziszap	0	149,5
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	0	0

*települési szennyvíz esetében 18 648 m³-t vezetnek csatornán a helyi szennyvíztisztítóba

II.3.2. A településre beszállított és onnan kiszállított, kiemelten kezelendő hulladékarok

Állati hulladék

Az évente keletkező 5 tonna állati hulladékot a 056 hrsz-ú területen található döngkútban helyezik el a lakosok, nagyobb állattartók. A község, miután 2005. december 31-ig be kell zárnia a döngkutat, a Mohácsi Kistérséghez csatlakozva próbálja a jövőben megoldani az állati hulladék elhelyezési problémákat. Ennek keretében valószínűleg egy konténer kerül kihelyezésre, amit egy szakszerű ártalmatlanítással foglalkozó cég fog begyűjteni, elszállítani feldolgozó üzemébe.

Egészségügyi hulladék

Egészségügyi hulladék a Kossuth utca 113. szám alatt található háziorvosi rendelőben keletkezik, továbbá az ugyancsak ezen a címen működő az Egészségházban. A két egészségügyi intézményben összesen 0,075 tonna egészségügyi hulladék keletkezik évente, ami a településről kiszállításra kerül a Septox Kft. tulajdonában lévő budapesti égetőműbe.

Gumibroncs hulladék

A lakosoknál keletkezett gumibroncs hulladék begyűjtéséről, elszállításáról a községben működő gumijavító iparos gondoskodik. A hulladék a településről kiszállításra kerül, a helyszín azonban nem ismert.

II. 3. 3. Csomagolási hulladékok

Az időszakosan, az iskolában gyűjtött papír a településről kiszállításra kerül a Pécsi Válogatóműbe.

II.4. A tervezési terület éves hulladékmérlegének bemutatása

II. 4. 1. Nem veszélyes hulladékok

II./3. táblázat A nem veszélyes hulladékok kezelési arányainak bemutatása (hulladékmérleg)

							Egyéb kezelt	
	t/év	%	t/év	%	t/év	%	t/év	%
Települési szilárd hulladék	-	-	-	-	458,2	100	-	-
Települési folyékony hulladék	-	-	-	-	-	-	6 426,9 m ³ /év	100
Kommunális szennyvíziszap	149,5	100	-	-	-	-	-	-
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	-	-	-	-	1000 m ³ /év	100	-	-

II. 4. 2. Kiemelten kezelendő hulladékáramok

Állati hulladék

Az állati hulladék teljes mennyisége lerakásra kerül.

Egészségügyi hulladék

Az egészségügyi hulladékot a háziorvosi szolgálattól és az egészségháztól a Pécsi Környezetvédelmi Kft. gyűjti be és szállítja el a Septox Kft. budapesti égetőművébe (1121Budapest, Pihenő u. 1), ahol égetésre kerül.

II. 4. 3. Csomagolási hulladékok

Az iskolában gyűjtött papírt 100%-ban hasznosítják a Pécsi Válogatóműben.

III. FEJEZET A HULLADÉKKEZELÉssel KAPCSOLATOS ALAPVETŐ MŰSZAKI KÖVETELMÉNYEK

A településen a szilárd hulladékot a Mohácsi VGV Kft. szállítja el. A települési szennyvíz elvezetését, tisztítását a településen található szennyvíztelep segítségével oldják meg. A települési vízhálóját a szilárd hulladéklerakó környezetvédelmi műszaki engedélyét és a Biomark 2000 Kft, valamint a Pécsi Környezetvédelmi Kft. engedélyeit az alábbi táblázat tartalmazza:

III. 1. A jogszabályokban meghatározott műszaki követelmények és a területen folyó hulladékkezelésre előírt követelmények ismertetése

III/1. táblázat: A területen folyó, hulladékkezelésre kiadott környezetvédelmi hatósági engedélyesek megnevezése, címe, az engedély tárgya, száma

Környezetvédelmi Kft.	Pécs	Pécs	Begyűjtés, szállítás	H-1580/7/2002
Somberek község Önkormányzata	7728 Somberek. Kossuth u. 111.	Somberek	Környezetvédelmi műszaki engedély	1495-3/2005.
Somberek és Térsége Víziközmű Üzemeltető és Szolgáltató Kft.	7754, Bóly, Hősök tere 12.	Somberek	Vízjogi üzemeltetési engedély	H/1671-51/2000-12
Mohácsi VGV Kft.	Mohács	Mohács	szállítás, lerakás	54-4/2004
BIOMARK 2000 Kft.	Budapest	Pécs	előkezelés	5459-11/2002

IV. FEJEZET AZ EGYES HULLADÉKTÍPUSOKRA VONATKOZÓ SPECIÁLIS INTÉZKEDÉSEK

A tervezési területen, a hulladékgazdálkodással kapcsolatos hatósági feladatokat:

- az önkormányzat *jegyzője*,
- és a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (engedélyek kiadása, ellenőrzések) az érintett szakhatóságok bevonásával.

A hulladékok kezelésével kapcsolatban az alább felsorolt jogszabályok írják elő alapvető műszaki követelményeket:

Általánosan alkalmazandó jogszabályok a hulladékgazdálkodásban

- 2000. évi XLIII. Törvény a hulladékgazdálkodásról
- 110/2002. (XII.12.) OGY határozat az Országos Hulladékgazdálkodási Tervről
- 15/2003. (XI.7.) KvVM rendelet a területi hulladékgazdálkodási tervekről
- 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről
- 5/2002. (X.29.) KvVM rendelet a települési szilárd hulladék kezelésére szolgáló egyes létesítmények kialakításának és üzemeltetésének részletes szabályairól
- 22/2001. (X.10.) KöM rendelet a hulladéklerakás, valamint a hulladéklerakók lezárásának és utógondozásának szabályairól és egyes feltételeiről
- 126/2003. (VIII.15.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről

Az egyes hulladéktípusokra vonatkozó speciális intézkedések

- 213/2001. (XI.14.) korm. rendelet a települési hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
- 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
- 192/2003. (XI.26.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet módosításáról
- 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól

- 71/2003. (VI.27) FVM rendelet az állati hulladékok kezelésének és hasznosításukkal készült termékek forgalomba hozatalának állategészségügyi szabályairól

A hulladékgazdálkodásra vonatkozó önkormányzati rendelkezések

- Somberek község Önkormányzata által hozott rendelet:
  - 22/2002. (XII.14.) számú rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatásról

A jogszabályokban meghatározottaktól eltérő speciális helyi műszaki követelmények, előírások

A községben nincsenek speciális helyi műszaki követelmények.

**V. FEJEZET A HULLADÉKOK KEZELÉSE, A KEZELŐTELEPEK ES
LÉTESÍTMÉNYEK, A KEZELÉSRE FELHATALMAZOTT
VÁLLALKOZÁSOK**

V.1. Hulladékok gyűjtése és szállítása

Szilárd hulladék

A település teljes területén a települési *szilárd hulladékot* a Mohácsi VGV Kft. gyűjti be, és szállítja el heti egyszeri gyakorisággal a Sombereken található hulladéklerakóra.

Települési szennyvíz

A szennyvíz csatornán való elvezetését, kezelését a községben található szennyvíztelep segítségével oldják meg. Ide évente 28 483 m³ érkezik be a település lakosaitól (közületektől további 7 039 m³). Az üzem tulajdonosa Somberek és Palotabozsok Önkormányzata, az üzemeltető a Somberek-Palotabozsok Víziközmű Üzemeltető és Szolgáltató Kft.

Folyékony hulladék

A településen keletkező *folyékony hulladék* elszállítási módja nem ismert.

Építési bontási hulladék

Az építési-bontási hulladék mennyisége (1000 m³/év) helyben marad, a helyi hulladéklerakóban kerül lerakásra, takarásra használják.

Állati hulladék

Az állati hulladékot a helyi döngútban helyezik el.

Egészségügyi hulladék

Az egészségügyi hulladék begyűjtéséről a Pécsi Környezetvédelmi kft. gondoskodik, annak ártalmatlanítására a Septox kft budapesti égetőművében kerül sor.

Iskolás papír

Az iskolában gyűjtött papírt a Biomark 2000 Kft. gyűjti be és szállítja el Pécsre.

V./1. táblázat: A nem veszélyes hulladékokat begyűjtő szervezetek

			Begyűjtött hulladék-mennyiség	Begyűjtő kapacitása (t/év)	Begyűjtésre használt szállítóeszköz	
Települési szilárd hulladék	Mohácsi VGV Kft.	Mohács	458,2 t/év	n.a.	n.a.	Sombereki Önkormányzat
Folyékony hulladék*	Egyéni szerződés alapján	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Települési szennyvíz	Somberek és Térsége Víziközmű Üzemeltető és Szolgáltató Kft.	Bóly	28 483 m ³ /év	100m ³ /d	Csatornán elvezetve	Somberek és Térsége Víziközmű Üzemeltető és Szolgáltató Kft.

*A folyékony hulladék elszállításáról a háztartások egyénileg gondoskodnak.

V./2. táblázat A területen működő, egyéb kiemelt hulladékot begyűjtő szervezetek a tervezés

			Begyűjtött hulladék-mennyiség (t/év)		Begyűjtésre használt szállítóeszköz	Arveto kezelő megnevezése
Egészségügyi hulladék	Pécsi Környezetvédelmi Kft	Pécs	0,075	n.a.	Speciális konténerszállító gépjármű	Septox Kft
Papír	Biomark 2000 Kft.	Pécs	8,21	11.800 t/év	Speciális konténerszállító gépjármű	Biomark 2000 Kft.

V.1.2. A területen folytatott hulladékkezelési (hasznosítási, ártalmatlanítási) tevékenység általános ismertetése, értékelése

Nem veszélyeshulladék-lerakó

Somberek község Önkormányzata részére 2005. márciusában adta ki a Dél-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a környezetvédelmi működési engedélyre vonatkozó határozatát (1495-3/2005) a somberek-i nem veszélyeshulladék-lerakóra vonatkozóan.

Helyszín: A lerakó a 056 és részben 051/3 hrsz-ú területen található.

EOV koordinátái: X=80672

Y=620100

A telep nagysága: 1,42 ha

A telep megközelítése: Mohács irányába haladva az 5606 számú útról leágazó murvás bekötőúton közelíthető meg

Tulajdonos: Somberek Községi Önkormányzat (7728, Somberek, Kossuth u., 111.)

A telep főbb műszaki adatai:

- besorolása: nem veszélyeshulladék-lerakó
- teljes tároló kapacitása: 10 000 m³
- Lerakott hulladék mennyisége: 5 544 tömör m³
- Éves beszállítási kapacitás: 630 tömör m³/év
- Műszaki védelem, aljzatszigetelés nincs

Technológiai leírása:

A begyűjtött hulladékot a telepszinten deponálják, majd felületét időközönként elterítik és földdel, építési törmelékkel takarják. Gödörfeltöltéses módszert alkalmaznak. A telepre kerülő hulladékot minőségéről, mennyiségéről nem vezetnek nyilvántartást.

A felszín alatti víz állapota szempontjából: Érzékeny terület

Szennyvíztisztító telep

A Dél-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság H/1671-51/2000-12 szám alatt vízjogi Üzemeltetési Engedélyt adott a Somberek, külterület 0192/1 hrsz. területen épült szennyvíztisztító telepre.

A tisztítótelep működésének célja a településen keletkező, közcsatornán a tisztított szennyvíz vezetett kommunális (lakossági és intézményi), valamint a beszállított szippantott szennyvizek megfelelő mértékű tisztítása a befogadóba történt bevezetés előtt, valamint a tisztítás során keletkező iszapok kezelése.

A technológiai folyamat rövid ismertetése:

A községek területén elválasztott rendszerű csatorna épült. A nyers szennyvíz nyomóvezetéken érkezik és tisztán kommunális jellegű. A telep teljes kapacitása 1000 m³/nap. A tisztítómű két párhuzamos, egyenként 500 m³/d kapacitású egységet tartalmaz. A telep max. 50 m³/d szippantott szennyvíz fogadását biztosítja.

Szennyvíztisztítás:

A PURABLOK totáloxidációs eleveniszapos biológiai tisztítástechnológia, kielégíti a befogadóba történő vezetéshez a tisztított szennyvízre meghatározott határértékeket. A technológia biológiai nitrifikációt és denitrifikációt, biológiai foszforeltávolítást tartalmaz biztonsági vegyszeres szimultán kicsapatással kombinálva. A biológiai rendszerből kikerülő stabil iszapokat az utóülepítőből távolítják el, gravitációsan sűrítik, végül géppel víztelenítik. Innen kerül elszállításra víztelenített iszap Bólyba.

A tisztított szennyvíz befogadója: a Véménd-Bári vízfolyás

V.1.3. A felhalmozott hulladékok tárolásának, helyzetének (problémakörének) ismertetése

A település területén illegális hulladéklerakó nem található.

V.2. A települési szilárd hulladékgazdálkodás helyzetelemzésénél előírtakon túl ismertetendő tényezők

V.2.1. A másodnyersanyag visszanyerés és a hasznosítás aránya a tervezési területen

A településen semmiféle szelektív gyűjtési lehetőség nincsen: sem gyűjtőpont, sem házhoz menő gyűjtés, sem hulladékudvar nem található a községben. A községben a rendszeres

hulladékgyűjtés keretében el nem szállítható hulladékok gyűjtésére évente lomtalanítást szerveznek, továbbá a helyi általános iskolában évente kétszer papírgyűjtést.

Dél-Balatoni és Sióvölgyi települési szilárdhulladék kezelési projekt tervei szerint a Sombereken szelektíven gyűjtött hulladékot a Cikói Hulladékkezelő Központba szállítják.

V.2.2. A területen a települési hulladék részeként keletkező biológiailag lebomló szerves hulladék mennyisége, és ebből a lerakásra kerülő mennyiség, a jelenlegi komposztáló- és egyéb kezelőkapacitás és a későbbiekben le nem rakható mennyiség összevetése

A településen sem zöldhulladék, sem biohulladék gyűjtése nem folyik, a házi komposztálás sem elterjedt.

V.3. A települési folyékony hulladékkal való gazdálkodás helyzetelemzése

A településen összesen 6 426,9 m³ folyékony hulladék keletkezik, ami 1 főre lebontva 20,72 m³-t jelent évente. A települési folyékony hulladék elszállítására vonatkozóan adatok nem állnak rendelkezésre.

A településen 1998-ben kiépült szennyvíztelep biztosítja a csatornán elvezetett szennyvíz elvezetését, szakszerű ártalmatlanítását. Évente 28 483 m³ szennyvíz kerül a telepre a község lakosaitól (további 7 039 m³ az intézményektől).

V.3.1. A településen keletkező települési folyékony hulladék mennyisége, lerakóhelyi gyűjtés –körzetenként

V.3. táblázat A településen keletkező települési folyékony hulladék mennyisége

	Leve (m ³ /év/fő)	Mennyiség (m ³ /év)
Települési folyékony hulladék	20,72	6 426,9

V./4. táblázat A begyűjtött települési szennyvíz mennyisége

Begyűjtők, szállítók					
Somberek és Tésége Viziközmű Üzemeltető és Szolgáltató Kft.	Bóly	28 483	47 131	100 m ³ /nap	Biológiai tisztítás

V. 3.2. A települési szennyvíz kezelése

V./5. táblázat A települési szennyvíz jelenlegi kezelési módja, kezelt mennyisége

Szennyvíztisztító telepen biológiai tisztítás	28 486 m ³ /év*	Somberek és Tésége Viziközmű Üzemeltető és Szolgáltató Kft
--	----------------------------	---

*Somberekről begyűjtött mennyiség

V. 4. A települési szennyvíziszappal való gazdálkodás helyzetelemzése

V.4.1. A településen keletkező települési szennyvíziszap mennyisége

V./8. táblázat A szennyvíztisztítók közműveiben keletkezett iszap mennyisége

	Összes mennyiség (m ³ /év)	Száranyag tartalom (%)
Somberek, külterület 0192/1 hrsz	149,5	20 %

V.4.2. A tervezési terület szennyvíziszap-kezelési jellemzői, hasznosítási módjai, hasznosított mennyiség és aránya, további hasznosítási lehetőségek, ártalmatlanított mennyiség (lerakás) és aránya

A szennyvíztelepen keletkező szennyvíziszap ártalmatlanítása korábban a helyi hulladéklerakóban történő lerakással vált lehetségessé. A 2005-ös év folyamán azonban szerződést kötöttek a bolyi komposztálóval, így a hasznosítás lehetővé vált.

VI. FEJEZET AZ ELÉRENDŐ HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

VI.1. A hulladékkeletkezés csökkentési célkitűzései a tervezési területen, a tervidőszak végére várhatóan keletkező hulladékok mennyisége és összetétele

VI. 1. 1. A képződő hulladék mennyiségének várható alakulása

VI./1. táblázat A nem veszélyes hulladékok keletkezésének tervezett mennyisége (t/év)

Hulladék	2002 (t/év)	2005 (t/év)	2008 (t/év)
Települési szilárd hulladék	458,2 (t/év)	500,4 (t/év)	564,8 (t/év)
Települési folyékony hulladék	6 426,9 (m ³ /év)	5 142,52 (m ³ /év)	4 113,2 (m ³ /év)
Kommunális szennyvíziszap	149,5 t/év	164,45 t/év	180,08 t/év
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	100 (t/év)	110 (t/év)	120 (t/év)

VI./2. táblázat A települési szilárd hulladék összetétele (t/év)

	2002 (t/év)	2005 (t/év)	2008 (t/év)
Műanyag	44,88	49,0	54,7
Üveg	22,95	25,0	28,4
Fém	9,18	10,0	10,9
Textil	11,016	12,0	13,1
Biohulladék	207,162	226,2	237,9
Papír	59,568	65,1	77,6
Veszélyes hulladék	4,08	4,5	4,4
Egyéb	99,45	108,6	119,7
Összesen	458,2	482,9	527,66

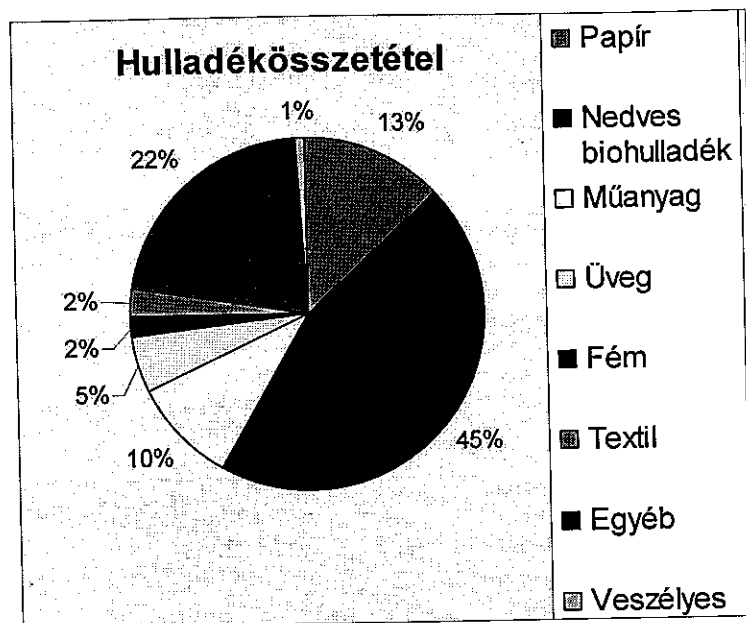
VI.1.2. Csökkentési célok

- Az elérendő hulladékgazdálkodási célok meghatározásánál alapul vettük a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvényt, a 110/2002. (XII. 12.) OGY határozatban kihirdetett, 2002. november 26-án elfogadott Országos Hulladékgazdálkodási Tervet (OHT) és a 15/2003. KvVM rendeletben kihirdetett Dél-Dunántúli Statisztikai Régió Hulladékgazdálkodási Tervét.
- A helyi hulladékgazdálkodási terv elfogadása után – ami a 2004-2008-as időszakra vonatkozik – a tervről két évente beszámolót kell készíteni és hat évente meg kell újítani. A helyi hulladékgazdálkodási terv céljait figyelembe kell venni és be kell építeni az önkormányzat más ágazati intézkedéseibe is.
- Biztosítani és folyamatosan fejleszteni (képzés) kell a végrehajtáshoz az önkormányzatnak a megfelelő szakértői apparátust. Együtt kell működni a térségben kialakításra kerülő Dél-Balaton és Sióvölgyi települési szilárdhulladék kezelési projekt koordináló szervezeteivel.

A 2000. évi XLIII. hulladékgazdálkodási törvény 56.§-a alapján a hulladéklerakóban ártalmatlanításra kerülő hulladék biológiailag lebomló szervesanyag tartalmát a bázis évhez viszonyítva 2004. július 1-ig 75 %-ra, 2007. július 1-ig 50 %-ra (2014. július 1-ig pedig 35 %-ra) kell csökkenteni.

A Dél-Balaton és Sióvölgyi települési szilárdhulladék kezelési projekt prognosztizálja a hulladékösszetétel alakulását 2001-2030 között. (lásd a VI/1. számú ábrát).

VI/1. ábra: Hulladékösszetétel a falvakban

Ugyancsak a fent említett jogszabály szerint 2005. július 1-ig a hulladékká vált csomagolóanyagok legalább 50 %-át hasznosítani kell és ezen belül legalább 25 % anyagában kell, hogy hasznosításra kerüljön, úgy, hogy ez az arány minden anyagtípusnál legalább 15 % legyen.

A település a 25/2002. (II. 27.) kormányrendeletben meghatározott Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Program szerint a 2 000-10 000 lakosegyenérték közötti terhelésű szennyvíz-elvezetési agglomerációs területekhez tartozik. Somberek egy két település alkotta agglomerációban van D358/1 agglomerációs kóddal. Az agglomeráció másik települése Palotabozsok. A fent említett jogszabály szerint az agglomerációnak legkésőbb 2015. december 31-ig kell megoldani a települési szennyvizek közműves szennyvíz-elvezetését és a szennyvizek biológiai szennyvíztisztítását, illetve a települési szennyvíz ártalommentes elhelyezését.

Somberek község az alábbi táblázatban található csökkentési célokat tűzte ki a tervidőszakra:

VI./3. táblázat A nem veszélyes hulladékokra vonatkozó csökkentési célok

települési szilárd hulladék	A lerakott hulladék szervesanyag tartalmának csökkentése 2004-re 75 %-ra, 2007-re 50 %-ra, a hulladékgazdálkodási törvényben foglaltaknak megfelelően. El kell érni, hogy 2008-ban a lerakási arány 60 % alá csökkenjen.
települési folyékony hulladék	A csatornára való rákötések aránya 81,59%. Ennek megfelelően, el kell érni, hogy minél nagyobb arányban kössenek rá az ingatlantulajdonosok a hálózatra.
kommunális szennyvíziszap	A szennyvíztelepi iszapok minél nagyobb arányú talajérő-visszapótláskénti (injektálás, komposztálás) hasznosítása a mezőgazdaságban.
építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	Csak a nem hasznosítható inert hulladék kerüljön lerakóban ártalmatlanításra. Az illegális hulladéklerakás visszaszorítása, és a legális ártalmatlanítás lehetőségének megteremtése.

VI./4. táblázat A kiemelten kezelendő hulladékáramokra vonatkozó csökkentési célok

Hulladékolajok	Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd a szakszerű hasznosítására és ártalmatlanítására.
Akkumulátorok és szárazelemek	Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd a szakszerű hasznosítására és ártalmatlanítására.
Elektromos és elektronikai hulladékok	Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd a szakszerű hasznosítására és ártalmatlanítására.
Kiselejtezett gépjárművek	Lehetőség biztosítása a kiselejtezett gépjárművek országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz.
Egészségügyi hulladékok	Lehetőség biztosítása az egészségügyi hulladékok országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz.
Állati eredetű hulladékok	Lehetőség biztosítása az állati hulladékok országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz.
Növényvédőszeres és csomagoló eszközeik	Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd a szakszerű hasznosítására és ártalmatlanítására.
Azbeszt	Lehetőség biztosítása az azbeszt hulladékok országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz.
Egyéb hulladék	Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd a szakszerű hasznosítására és ártalmatlanítására.

VI./5. táblázat A csomagolási hulladékokra vonatkozó csökkentési célok

Papír és karton csomagolási hulladék	Szelektív gyűjtés biztosítása, és a külön gyűjtött hulladék hasznosító szervezeteknek történő átadása.
Műanyag csomagolási hulladék	Szelektív gyűjtés biztosítása, és a külön gyűjtött hulladék hasznosító szervezeteknek történő átadása.
Fa csomagolási hulladék	Anyagában történő hasznosítás biztosítása.
Fém csomagolási hulladék	Szelektív gyűjtés biztosítása, hulladékudvaron keresztül és a külön gyűjtött hulladék hasznosító szervezeteknek történő átadása. Az eljárás során mágneses szeparáció alkalmazása.

Vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladék	Anyagában történő hasznosítás biztosítása.
Egyéb, kevert csomagolási hulladék	Anyagában történő hasznosítás biztosítása.
Üveg csomagolási hulladék	Szelektív gyűjtés biztosítása, és a külön gyűjtött hulladék hasznosító szervezeteknek történő átadása.
Textil csomagolási hulladék	Anyagában történő hasznosítás biztosítása.

VI.2. Hulladékhasznosítási, ártalmatlanítási célkitűzések tervezése

VI./6. táblázat A nem veszélyes hulladékokra vonatkozó hasznosítási, ártalmatlanítási célok

Hulladék	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél
települési szilárd hulladék	Megteremteni a lehetőségét annak, hogy a hulladék minél nagyobb hányada kerüljön hasznosításra. A lerakást a lehető legnagyobb mértékben minimalizálni kell. Engedélyek beszerzése, vagy engedéllyel rendelkező közszolgáltató kijelölése.
települési folyékony hulladék	A folyékony hulladék további megfelelő ártalmatlanításának megszervezése.
kommunális szennyvíziszap	A szennyvíztelepi iszapok minél nagyobb arányú talajerő-visszapótláskénti (injektálás, komposztálás) hasznosítása a mezőgazdaságban.
építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	Biztosítani kell a településen keletkező építési-bontási és egyéb inert hulladék külön gyűjtését, elszállítását és szakszerű újrahasznosítását, esetleg ártalmatlanítását.

VI./7. táblázat A nem veszélyes hulladékokra vonatkozó helyi és regionális hasznosítási, ártalmatlanítási célok összehasonlítása

	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél	
	Helyi	Regionális
települési szilárd hulladék	Megteremteni a lehetőségét annak, hogy a keletkező hulladékok minél nagyobb hányada anyagában vagy energetikailag hasznosuljon, és a lerakóba csak a más módszerrel nem ártalmatlanítható hulladék kerüljön.	A már működő hasznosító létesítmények fejlesztésével, új technológiák telepítésével biztosítani kell, hogy a keletkező hulladékok fele anyagában vagy energetikailag hasznosuljon, és lerakóba csak a más módszerrel nem ártalmatlanítható hulladék kerüljön.
települési folyékony hulladék	A folyékony hulladék további megfelelő ártalmatlanításának megszervezése.	A tengelyen elszállított szennyvíz szakszerű ártalmatlanításának biztosítására 5 szennyvíztelepen – Beremend, Bóly, Sátorhely, Siklós, Szentlőrinc – szükséges szippantott szennyvíz fogadó-előkezelő műtárgyat létesíteni.
kommunális szennyvíziszap	A szennyvíztelepi iszapok minél nagyobb arányú talajerő-visszapótláskénti (injektálás, komposztálás) hasznosítása a mezőgazdaságban.	Az alapvetően elérendő cél a szennyvíztelepi iszapok minél nagyobb arányú talajerő-visszapótláskénti (injektálás, komposztálás) hasznosítása a mezőgazdaságban. Cél, hogy 2008-ra a teljes keletkező szennyvíziszap mennyiségének 24,5 %-át komposztálás után hasznosítsák.
Építési-bontási és egyéb inert hulladékok	Biztosítani kell a településen keletkező építési-bontási és egyéb inert hulladék külön gyűjtését, elszállítását és szakszerű újrahasznosítását, esetleg ártalmatlanítását.	Cél a hasznosítási arány növelése és az, hogy csak a nem hasznosítható inert hulladék kerüljön lerakóban ártalmatlanításra.

VI./8. táblázat A kiemelten kezelendő hulladékokra vonatkozó hasznosítási, ártalmatlanítási célok

Hulladék	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél
Hulladékolajok	A lakosság részére lehetőség biztosítása a szelektíven gyűjtött hulladék elhelyezésére. Ideiglenes tárolás szakszerű megoldása. A hulladék ártalmatlanításának megszervezése. Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.
Akkumulátorok és szárazelemek	Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével. Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.
Elektromos és elektronikai hulladékok	Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével. Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.
Kiselejtezett gépjárművek	Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.
Egészségügyi hulladékok	Nem önkormányzati tulajdonú egészségügyi intézménynél információ szolgáltatása az ártalmatlanítás lehetőségéről.
Állati eredetű hulladékok	Szelektív gyűjtés biztosítása. Kapcsolódás a regionális ártalmatlanító műhöz, amennyiben a tervezési időszakban megvalósul.
Növényvédőszeres és csomagoló eszközeik	Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével.
Azbeszt	Információ szolgáltatása a lakosságnak a lehetséges ártalmatlanítás módjáról. Kapcsolódás az országos azbesztmentesítési programhoz.
Egyéb hulladék	-

VI./9. táblázat A kiemelten kezelendő hulladékokra vonatkozó helyi és regionális hasznosítási, ártalmatlanítási célok összehasonlítása

	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél	
	Helyi	Területi
Hulladékolajok	<p>A lakosság részére lehetőség biztosítása a szelektíven gyűjtött hulladék elhelyezésére.</p> <p>Ideiglenes tárolás szakszerű megoldása.</p> <p>A hulladék ártalmatlanításának megszervezése.</p> <p>Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.</p>	<p>A fáradt olajok begyűjtési rendszerének meglévő hálózatát tovább kell fejleszteni.</p> <p>A fáradt olajok környezetvédelmi szempontból kifogástalan hasznosítása.</p>
Akkumulátorok és szárazelemek	<p>Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével.</p> <p>Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.</p>	<p>A kialakult gyűjtőhálózat hatékonyabb működése, a lakosság körében keletkező akkumulátor és elem hulladékok begyűjtésének fokozása és a bevallási fegyelem javítása.</p>
Elektromos és elektronikai hulladékok	<p>Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével.</p> <p>Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.</p>	<p>A hulladékokra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség kiterjesztése révén – képet kell alkotni a térségben keletkező elektronikai hulladékok mennyiségéről.</p> <p>Ki kell alakítani a szükséges infrastruktúrát.</p>
Kiselezteztett gépjárművek	<p>Kapcsolódás az országos gyűjtő-hasznosító hálózathoz.</p>	<p>Törekedni kell a bontás során képződő hulladékok szelektív gyűjtésére, és minél kisebb arányú lerakással történő ártalmatlanítására.</p>
Egészségügyi hulladékok	<p>Az önkormányzat tulajdonában lévő egészségügyi intézményeknél az egészségügyi hulladék szelektív gyűjtésének és</p>	<p>Az egészségügyi ellátás során keletkező fotokémiai hulladékok ezüst tartalmának minél nagyobb arányú hasznosítására kell törekedni.</p>

	<p>szakszerű ártalmatlanításának biztosítása.</p> <p>Nem önkormányzati tulajdonú egészségügyi intézményeknél információ szolgáltatása az ártalmatlanítás lehetőségéről.</p>	<p>Az egészségügyi intézményekben keletkező hulladékok – mára már megvalósult – gyűjtésével és ártalmatlanításával párhuzamosan a már kialakult rendszer további kiterjesztésével teljes körűvé kell tenni a kisebb orvosi rendelőkben keletkező betegellátási hulladékok begyűjtését és ártalmatlanítását az ország más területein lévő ártalmatlanító létesítmények igénybevételével.</p> <p>A jogi keretek megteremtése után ki kell alakítani a gyógyszerhulladékok begyűjtésének – mindenki által elérhető – rendszerét.</p>
<p>Állati eredetű hulladékok</p>	<p>Szelektív gyűjtés biztosítása.</p> <p>Kapcsolódás a regionális ártalmatlanító műhöz, amennyiben a tervezési időszakban megvalósul.</p>	<p>Az állati takarmányozás mellett a talajerő visszapótlását célzó hasznosítást előtérbe kell helyezni.</p> <p>A takarmányozásra és talajjavításra nem alkalmas állati hulladékok égetéssel történő ártalmatlanítása érdekében fejleszteni kell a szelektált gyűjtés, begyűjtés és szállítás rendszerét, színvonalát.</p> <p>Meg kell szüntetni a döngkutakat, dögtereket, azaz az állati hulladékok lerakással történő ártalmatlanítását.</p>
<p>Növényvédőszeres és csomagolóeszközök</p>	<p>Szelektív gyűjtés biztosítása körzeti hulladékudvarok kialakításának segítségével.</p>	<p>A korábbi tevékenységekből származó, felhalmozott növényvédőszeres csomagolóeszköz depóniákat teljes mértékben fel kell számolni.</p> <p>A lakossági szelektív gyűjtés keretében meg kell teremteni a kis mennyiségben keletkező növényvédőszeres hulladékok gyűjtésének lehetőségét.</p>

VI./10. táblázat A csomagolási hulladékokra vonatkozó hasznosítási, ártalmatlanítási célok

Hulladék	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél
Papír és karton csomagolási hulladék	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához. A nem szelektíven gyűjtött csomagolási hulladékok energetikai hasznosítási lehetőségének megteremtése.
Műanyag csomagolási hulladék	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához. A nem szelektíven gyűjtött csomagolási hulladékok energetikai hasznosítási lehetőségének megteremtése.
Fa csomagolási hulladék	Energetikai hasznosítás megteremtésének lehetősége.
Fém csomagolási hulladék	Anyagában történő hasznosítás, mágneses szeparációs eljárás segítségével.
Vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladék	Lerakott mennyiség csökkentése mechanikai előkészítés és energetikai hasznosítás biztosításával.
Egyéb, kevert csomagolási hulladék	Lerakott mennyiség csökkentése energetikai hasznosítás lehetőségének megteremtésével.
Üveg csomagolási hulladék	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához.
Textil csomagolási hulladék	Lerakott mennyiség csökkentése energetikai hasznosítás lehetőségének megteremtésével. Karitatív gyűjtések támogatása.

VI./11. táblázat A csomagolási hulladékokra vonatkozó helyi és regionális hasznosítási, ártalmatlanítási célok összehasonlítása

Hulladék	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél	
	Helyi	Regionális
Papír és karton csomagolási hulladék	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához. A nem szelektíven gyűjtött csomagolási hulladékok energetikai hasznosítási lehetőségének megteremtése.	A hasznosítás terén az EU előírásoknak megfelelően a csomagolási hulladék hasznosításában 2005-ig el kell érni az 50 %-os hasznosítási arányt. A hulladékgazdálkodási törvény előírásai szerinti, a csomagolóanyagokra vonatkozó hasznosítási kötelezettség teljesítése érdekében legalább az e hulladékokra kiterjedő elkülönített begyűjtést 2005-ig a régió lakosságának legalább 40%-ára, 2008-ig 60 %-ára ki kell terjeszteni. Ösztönözni kell a Dél-Dunántúli Régióban a termelői hasznosító rendszerek kiépülését, illetve a termelők, hulladékkezelők és hasznosítók közötti kapcsolatok fejlődését.
Műanyag csomagolási hulladék	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához.	
Fa csomagolási hulladék	Energetikai hasznosítás megteremtésének lehetősége.	
Fém csomagolási hulladék	Anyagában történő hasznosítás mágneses szeparációs eljárással.	
Vegyés összetételű kompozit csomagolási hulladék	Lerakott mennyiség csökkentése mechanikai előkészítés és energetikai hasznosítás biztosításával.	
Egyéb, kevert csomagolási hulladék	Lerakott mennyiség csökkentése energetikai hasznosítás lehetőségének megteremtésével.	
Üveg csomagolási hulladék	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer biztosítása a hulladékok különgyűjtésének kialakításához.	

Textil csomagolási hulladék	Lerakott mennyiség csökkentése energetikai hasznosítás lehetőségének megteremtésével. Karitatív gyűjtések támogatása.	
--	--	--

VII. FEJEZET A KIJELÖLT CÉLOK ELÉRÉSÉT, ILLETVE MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ CSELEKVÉSI PROGRAM

Somberek község a települési szilárdhulladék-gazdálkodással kapcsolatos kötelezettségeinek a megoldására csatlakozott a Dél-Balaton és Sióvölgyi települési szilárdhulladék kezelési Projekt amely Siófok Város kezdeményezésére jött létre Szekszárd, Bátaszék, Bonyhád, Tolna, Komló, Pécsvárad, Mohács, Tamási, Ordacsehi, Som és Balatonkeresztúr városok, továbbá vonzaskörzeteik (összesen 202 település) közreműködésével.

A Program célkitűzései a következők:

1. A régió hulladékkezelésére műszaki és jogi követelményeknek megfelelő hulladékgyűjtő és kezelő rendszer létrehozása;
2. A csomagolóanyagok, zöldhulladékok (ezer fő feletti településeken) és a háztartásokban keletkezett veszélyes hulladékok szelektív gyűjtésének bevezetése a hulladékok újrahasznosítható részének visszaforgatása céljából;
3. A lerakóba kerülő biológiailag lebomló hulladékok mennyiségének csökkentése komposztáló berendezések beiktatásával, felhasználva a rendszeren belül szelektíven gyűjtött zöldhulladékokat, illetve a mechanikai szétválasztás után elkülönített bomló szerves hulladékokat. A bomló szerves hulladék sterilizálásának, a keletkező biogázok ellenőrzött körülmények közötti összegyűjtésének
4. A végleges lerakásra kerülő hulladékmennyiség minimalizálása, a hulladéklerakásra meglévő lerakók, a jelenlegi műszaki és környezetvédelmi paramétereknek megfelelő bővítésével;
5. Gondoskodás a háztartási hulladék veszélyes komponenseinek külön gyűjtéséről és megfelelő módon történő elhelyezéséről;
6. A hulladékok hasznosításából származó gazdasági és pénzügyi előnyök kihasználása a lakossági díjak megfizethető szinten tartása érdekében.
7. A régi lerakók rekultiválásával a terület-felhasználás valamint a lerakók által okozott környezeti terhelés csökkentése;
8. Publicitási intézkedések bevezetésével a lakosság körében a helyes hulladékkezelés és a szelektív hulladékgyűjtés módszereinek

megismertetése és elfogadtatása, a környezettudatos magatartás népszerűsítése;

A Dél-Balaton és Sióvölgyi települési szilárdhulladék kezelési Projekt legfőbb előnye, hogy a hulladékgazdálkodási rendszert a környezetvédelmi, műszaki és gazdasági követelményeknek megfelelően korszerűsíti. A műszaki védelemmel nem rendelkező hulladéklerakók rekultiválásával (40 darab lerakó kerül a program keretében rekultiválásra) és a korszerűtlen gyűjtőjárművek lecserélésével csökkenthető a talaj, víz és a levegő szennyezése; a lerakásra kerülő hulladékban az újrahasznosítható anyagok (csomagolóeszközök, szervesanyag) mennyisége az EU követelményeknek megfelelően lecsökkenthető; valamint az egységes beruházások és az egységes üzemeltetés egységes díjrendszer bevezetését teszi lehetővé.

A komplex hulladékgazdálkodási program 372 530 állandó lakost érint a térségben, ám az üdülési szezonban (Balaton) több százezer vendég is az érintett a program megvalósulásában, így az egész évre korrigált népesség 468 000 fő. Becslések szerint ez a népesség jelenleg mintegy 121 ezer tonna hulladékot termel, amely várhatóan évente folyamatosan növekszik és a projekt utolsó évében (2030) meghaladja a 210 ezer tonnát.

A program várt élettartama 28 év, amiből 3 évet vesz igénybe a javasolt fejlesztések megvalósítása. A kivitelezés 2006-ben kezdődhet, amennyiben a Kohéziós Alap pályázat sikeresen zárul. A teljes rendszer üzemeltetése a beruházási szakasz 2007. évi befejezését követően 2008-tól indulhat. A rendszer működési ideje alatt a szelektíven gyűjtött, válogatott és újrahasznosított hulladékok mennyisége fokozatosan növekszik. Az évente elért visszagyűjtési és hasznosítási arányok teljesítik a magyar és EU jogszabályok követelményeit.

A program teljes beruházási költsége 12,37 milliárd Ft, az átlagos üzemeltetés és fenntartás költsége évi 3 275 Ft/fő.

A Projekt keretében megvalósított létesítmények helyszíneit az alábbi térkép mutatja:

Jelmagyarázat:

■ A projekt területe	■ Komposztálók
● Résztvevő települések	■ Átrakóállomások
○ Projektbe be nem lépett települések	■ Hulladékudvarok
■ Lerakók	△ ISPA projekten kívüli létesítmények
■ Válogatóművek	

VII.1. Módszerfejlesztési, intézményfejlesztési, ismeretterjesztő, szemléletformáló, tájékoztató, oktatási és kutatási-fejlesztési programok

A Dél-Balatoni és Sió völgyi Regionális Szilárd Hulladékgazdálkodási Program keretein belül kommunikációs projekt végrehajtására is sor kerül. Ennek célja a Program működésével kapcsolatos információk továbbítása a lakosság felé, a környezettudatosság fejlesztése illetve a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése.

VII./1. táblázat Módszerfejlesztéssel, intézményfejlesztéssel, ismeretterjesztéssel, szemléletformálással, tájékoztatással, oktatással, képzéssel és kutatás-fejlesztéssel foglalkozó programok

			Költség (€Ft)	
A Dél-Balatoni és Sió völgyi Program területén élő lakosság körében a korszerű hulladékgyűjtés ismertetése és népszerűsítése	2006.	Balaton és Sió Kht.	183 750	Kohéziós alap + Állami támogatás + Önkormányzati önerő

VII.2. Hulladékgazdálkodási cselekvési program

VII.2.1. A hulladékhasznosítási, ártalmatlanítási célkitűzések elérését szolgáló intézkedések meghatározása

VII.2.1.1. A hulladékgyűjtési rendszer tervezett fejlesztése a települési szilárd hulladékok tekintetében

Somberek területén a Dél-Balatoni és Sióvölgyi települési szilárdhulladék kezelési Projekt keretében a hulladékgyűjtés három típusa valósul meg, biztosítva ezáltal, hogy a különböző

hulladékfrakciókat a további hasznosítás, ártalmatlanítás szempontjából optimális módon gyűjtjük.

Mindez az alábbi hulladékfajtákra terjed ki:

- Műanyag
- Üveg
- Papír
- Fém
- Textil
- Biohulladék
  - Szerves lebomló
  - Zöldhulladék
- Veszélyes

V.2.1.1.1 A hulladék gyűjtése

Ömlesztett gyűjtés:

Az ömlesztett hulladékgyűjtés a térség valamennyi településén jelenleg is működő gyűjtési forma, amely a Dél-Balatoni Program elindulása után is tovább üzemel, azonban kizárólag az úgynevezett maradék hulladéokra terjed ki. A lakosság tulajdonában lévő gyűjtőedényeket (70-1100 liter) tömörítőlapos hulladékgyűjtő gépjárművek ürítik. A Sombereken összegyűjtött hulladékot a pormentes gyűjtést biztosító gépjárművek a **Cikói Hulladékkezelő Központba** szállítják.

Gyűjtőszigetes szelektív gyűjtés:

Somberek községben gyűjtőszigetet (3 db) helyeznek el, amelyekben a lakosság elkülönítetten gyűjtheti a papír-, műanyag, illetve üveg hulladékot. A gyűjtőpontok 1-2,5 m³ térfogatú, műanyagból vagy fémből készült edények, amelyek színei egyértelműen jelölik a gyűjtendő hulladék fajtáját (kék-papír, sárga-műanyag, zöld-üveg). A gyűjtőpontok ürítését speciális darus felépítménnyel rendelkező, görgős konténerszállító gépjármű végzi. A hulladékot a konténerszállító gépjárművek a **Cikói válogatóműbe** szállítják, ahol megtörténik a hulladék utóválogatása.

Zöldhulladék komposztálás:

A zöldhulladék elkülönített gyűjtése és hasznosítása - így Somberek esetében is - a házi komposztálás népszerűsítésével és az ehhez szükséges technológia megismertetésével lehetséges. Mindennek célja a szállítási távolságok és költségek minimalizálása. Ezen kívül a Mohácson található komposztálóba szállítják szervezeten az összegyűjtött - és házi komposztálás keretében nem hasznosított- zöldhulladékot.

Hulladékudvarok:

A hulladékudvarokban nagyméretű hulladékok (pl. lomok, bútorok), elektromos készülékek, szelektíven gyűjtött háztartási hulladékok, építési törmelék és háztartásokban keletkező nehezen kezelhető anyagok (pl. festékes göngyöleg, akkumulátor, szárazelem) gyűjtésére kerül sor. A hulladékudvarokban lévő konténerek cseréjét pótkocsis görgős konténeres, illetve láncos konténeres felépítményű járművek végzik.

A Dél-Balatoni és Sióvölgyi települési szilárdhulladék kezelési Projekt keretében 17 helyen összesen 19 darab hulladékudvar létesül majd Pécsvárad, Szekszárd, Szedres, Bátaszék, Bonyhád, Tolna, Komló, Szászvár, Mohács, Tamási, Balatonfenyves, Ordacsehi, Som, Enying, Siófok, Tabon, Balatonkeresztúron. Ezen hulladékudvarok közül Somberek lakosai az Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő-Körzet található mohácsi hulladékudvarba szállíthatják a szelektíven válogatott hulladékokat.

VII.2.1.1.2. A hulladék hasznosítása

A Sombereki hulladékgyűjtési rendszer kiépítésének eredményeként két fajta hulladékáram érkezik két különböző kezelő létesítménybe:

- a szelektíven gyűjtött papír, műanyag üveg a válogatóműbe,
- a zöldhulladék a komposztálóba.

A válogatómű a Cikói Hulladékkezelő központban kap helyet. Mohácson kerül sor a begyűjtött bomló szerves hulladék zöldhulladékkal közös komposztálására.

Válogatómű:

A Sombereki szelektív hulladékgyűjtésből származó, valamint a hulladékudvarokban összegyűjtött papír, műanyag és üveg hulladék a Cikói válogatóműbe érkezik. Az üveg

em válogatják, azt kizárólag a válogatómű területén elhelyezett 32 m³-es
ben gyűjtik, majd továbbszállítják hasznosításra. A papír és műanyag hulladék a
tóműben további válogatásra, majd bálázásra kerül.

A válogatómű végtermékei a másodnyersanyag bálák, amelyeket az elszállításig a
válogatóművek fedett tárolóiban raktároznak, mozgatásukat targoncák végzik. Megfelelő
mennyiségű hulladékbálák összegyűlése esetén a bálákat teherszállító gépjárművekre
rakodják és elszállítják a hasznosító üzembe.

Komposztálás:

A komposztálást szemipermeábilis membránnal takart, levegőztetett eljárással hajtják végre.
A komposztálódási folyamat végén a komposztot tovább válogatják és tisztítják. A kész
komposztot felhasználhatósága alapján három kategóriába sorolják.

VII.2.1.1.3. Ártalmatlanítás

Lerakás:

A községben összegyűjtött hulladékot, a Nyugat-Tolnai Hulladékgyűjtő-Körzet részét képező
Cikói lerakóba szállítják. A lerakóra csak regisztrált beszállítás történhet, a beérkező
gépjárművek által beszállított hulladékot hídmérleglen megméri, adatait számítógépen
rögzítik. Ez a nyilvántartás lehetővé teszi, hogy akár évek múlva is visszakereshető, hogy egy
adott gépjármű hulladéka a lerakó mely részére került, így a rendszer minimalizálja a
környezeti kockázatot.

VII.2.1.2 Intézkedések a folyékony hulladékok tekintetében

A szennyvíztelepre csatlakozott házak számának növelése, a lakosság ösztönzése.

VII.2.1.3 Intézkedések az egyéb hulladékok tekintetében

A 71/2003. (VI.27.) FVM rendelet 6 § (4) alapján *állati hulladékok* állati hulladéktemetőben
csak 2005. december 31.ig ártalmatlaníthatók, ezt követően az önkormányzatnak

gondoskodnia kell az állati hulladék szakszerű ártalmatlanításáról, illetve hasznosításáról, ezt a kistérségen belüli összefogással valósíthatóak meg a leghatékonyabban. A 056. hrsz-on található döngkút rekultiválásának, illetve felszámolásának a megszervezése az Önkormányzat/kistérség feladata. Határidő: 2006.

Gumiabroncs hulladék esetében javasolt hasznosító szervezetekkel, vagy koordináló szervezetekkel a kapcsolat felvétele, majd megállapodás.

A kiselejtezett gépjárművek esetében az önkormányzatnak együttműködést kell kialakítania hasznosító szervezetekkel.

Az adathiányos területek, illetve a hiányzó adatok tekintetében, a 2004. évre szóló Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programról szóló 215/2003. (XII. 10.) Korm. rendelet 1. számú melléklete előírja a települési önkormányzatok részére, 2033/04 OSAP nyilvántartási számon a települési hulladékgazdálkodási politikáról szóló önkormányzati adatszolgáltatást. Az első adatszolgáltatást 2004. tárgyévre vonatkozóan, 2005. március 31-ig kell teljesíteni. A települési önkormányzatoktól további, hulladékgazdálkodással kapcsolatos adatokat ugyancsak az OSAP keretében a KSH gyűjti.

Az Önkormányzatnak támogatnia kell a házi komposztálás minél szélesebb körben való elterjesztését.

VII./2. táblázat A nem veszélyes hulladékok hasznosításához, ártalmatlanításához szükséges kapacitásigények bemutatása

Hulladék	Hasznosítás/ Ártalmatlanítás	Kapacitásigény	Hasznosítás/ ártalmatlanítás helye
Települési szilárd hulladék	Hasznosítás/ Ártalmatlanítás	Cikói Válogatómű: 14 000 t/év Komlói Komposzttelep: 5 600 t / év	Régióon belül megoldható

Hulladék	Hasznosítás/ Ártalmatlanítás	Kapacitásigény	Hasznosítás/ ártalmatlanítás helye
Települési folyékony hulladék	Ártalmatlanítás	6 426 m ³ /év	Régió belüli megoldható
Kommunális szennyvíziszap	Kiszállítás a településről	-	Régió belüli megoldható

VII./3. táblázat A nem veszélyes hulladékok hasznosításával, ártalmatlanításával kapcsolatos cselekvési program

Cselekvési program	Felkészítés	Erőforrások köre	Határidő	Költség (e Ft)
Somberek hulladéklerakó telep Rekultiváció	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Somberek község	2006.	Somberek: 30 920
Válogatómű létesítése	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő- körzet	2008.	Körzet: 420 350 Somberek: 343,260
Komposzttelep létesítése	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő- körzet	2008.	Körzet: 74 970 Somberek: 4 512,600
Átrakóállomás létesítése	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő- körzet	2008.	Körzet: 55 400 Somberek: 3 335,4

Cselekvési program	Partner	Érintettek köre	Határidő	Költség (e Ft)
Hulladékudvarok létesítése	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő-körzet	2008.	Körzet: 26 190 Somberek: 1 576,445
Szelektív hulladékgyűjtés megszervezése	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő-körzet	2008.	Körzet: 22 500 Somberek: 1 500
Hagyományos hulladékgyűjtés fejlesztése	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő-körzet	2008.	Körzet: 133 500 Somberek: 8 035
Korszerű lerakó építése	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő-körzet	2008.	Körzet: 1 575 000 Somberek: 1 285,200

VII./4. táblázat A kiemelten kezelendő hulladékáramok hasznosításához, ártalmatlanításához szükséges kapacitási igények bemutatása

Hulladék	Hasznosítás/ Ártalmatlanítás	Kapacitási igény	Hasznosítás/ ártalmatlanítás helye
Veszélyes hulladékok			
Hulladékolajok	Hasznosítás	n.a.	Országos szinten kezelendő
Akkumulátorok és szárazelemek	Hasznosítás	Termékdíjas/ Országos kapacitás	Országos szinten kezelendő
Elektromos és elektronikai hulladékok	Hasznosítás	Termékdíjas/ Országos kapacitás	Regionális / Országos szinten kezelendő
Kiselejtezett gépjárművek	Hasznosítás	Termékdíjas/ Országos kapacitás	Regionális / Országos szinten kezelendő
Egészségügyi hulladékok	Ártalmatlanítás	n.a.	Régióon kívül megoldható
Állati eredetű hulladékok	Hasznosítás	n.a.	Régióon kívül megoldható
Növényvédőszeres és csomagoló eszközeik	Hasznosítás / Ártalmatlanítás	n.a.	Országos szinten kezelendő
Azbeszt	Ártalmatlanítás	Országos azbesztmentesítési program	Országos szinten kezelendő
Nem veszélyes hulladékok			
Csomagolási hulladékok összesen	Hasznosítás	Cikói Központ Válogatómű: 14 000 t/év	Régióon belül megoldható
Gumi	Hasznosítás	Termékdíjas/ Országos kapacitás	Régióon belül megoldható

VII./5. táblázat

A kiemelten kezelendő hulladékáramok hasznosításával, ártalmatlanításával kapcsolatos cselekvési program

Cselekvési program	Felkészítés	Elmérették köre	Határidő	Költség (€ft)
Hulladékudvarok létesítése	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	Kelet Baranyai Hulladékgyűjtő-körzet	2008.	Körzet: 26 190 Somberek: 1 576,445
Regionális együttműködés kialakítása az állati hulladékok ártalmatlanítására, csatlakozás az országos szintű gyűjtőrendszer kialakítását célzó kezdeményezésekhez.	Somberek és a vele együttműködő önkormányzatok	Somberek és a vele együttműködő önkormányzatok	2005. december 31.	n.a

VII./6. táblázat

A csomagolási hulladékok hasznosításához, ártalmatlanításához szükséges kapacitásigények bemutatása

Hulladék	Hasznosítás/Ártalmatlanítás	Kapacitásigény	Hasznosítás, ártalmatlanítás helye
Papír és karton csomagolási hulladék	Hasznosítás	Cikói Központ Válogatómű: 14 000 t/év	Régió kívülről megoldható
Műanyag csomagolási hulladék	Hasznosítás	Cikói Központ Válogatómű: 14 000 t/év	Régió belülről megoldható
Fa csomagolási hulladék	Hasznosítás	Cikói Központ Mechanikai válogatómű: 25 000 t /év	Régió belülről megoldható
Fém csomagolási hulladék	Hasznosítás	Cikói Központ Válogatómű: 14 000 t/év	Régió kívülről megoldható

Hulladék	Hasznosítás/ Ártalmatlanítás	Kapacitásigény	Hasznosítás, ártalmatlanítás helye
Vegyés összetételű kompozit csomagolási hulladék	Hasznosítás	Cikói Központ Mechanikai válogatómű: 25 000 t /év	Régió belül megoldható
Egyéb, kevert csomagolási hulladék	Hasznosítás	Cikói Központ Mechanikai válogatómű: 25 000 t /év	Régió belül megoldható
Üveg csomagolási hulladék	Hasznosítás	Cikói Központ Mechanikai válogatómű: 25 000 t /év	Régió kívül megoldható
Textil csomagolási hulladék	Hasznosítás	Cikói Központ Mechanikai válogatómű: 25 000 t /év	Régió belül megoldható

VII.2.2. A környezetvédelmi nem megfelelő és illegális kezelő, lerakó telepek rekultiválásának, felszámolásának feladatai

VII./7. táblázat Az illegális és környezetvédelmi nem megfelelő tároló, kezelő és lerakó telepek rekultiválási, felszámolási feladatai

Telep megnevezése	A telepre vonatkozó intézkedés megnevezése	Intézkedés határideje	Intézkedés felelőse	Intézkedés költsége (e Ft)
Somberek hulladéklerakó telep	Rekultiváció	2006.	Dél-Balaton és Sió-völgye ISPA Önkormányzati konzorcium	30 920
056. hrsz-ú döngkút	Rekultiváció	2006.	Önkormányzat/ kistérség	n.a.

VII.3.A tervezett intézkedések végrehajtásának sorrendje és határideje

		2005	2006	2007	2008	
Regionális lerakók	Cikó	Tervezés				
	Som	Tervezés				
	Ordacsehi	Tervezés				
Átrakó-állomások	Tolna	Tervezés				
	Mohács	Tervezés				
	Balatonkeresztúr	Tervezés				
	Komló	Tervezés				
Válogató üzemek	Cikó	Tervezés				
	Som	Tervezés				
	Ordacsehi	Tervezés				
Komposztáló telepek	Cikó	Tervezés				
	Tolna	Tervezés				
	Ordacsehi	Tervezés				
	Balatonkeresztúr	Tervezés				
	Mohács	Tervezés				
	Tamási	Tervezés				
	Som	Tervezés				
	Komló	Tervezés				
	Zamárdi	Tervezés				
	Ordacsehi	Tervezés				
Hulladék-udvarok	Balatonkeresztúr	Tervezés				
	Szekszárd (1 db)	Tervezés				
	Komló	Tervezés				
	Tolna	Tervezés				
	Pécsvárad	Tervezés				
	Mohács	Tervezés				
	Tamási	Tervezés				
	Bátaszék	Tervezés				
	Bonyhád	Tervezés				
	Tab	Tervezés				
	Enying	Tervezés				
	Som	Tervezés				
	Balatonfenyves	Tervezés				
	Szedres	Tervezés				
	Szászvár	Tervezés				
	Szekszárd (1 db)	Tervezés				
	Siófok	Tervezés				
	Gépjárművek	5m3				
		7m3				
		14m3			1	
		16m3			2	2
		20m3			3	1
		Konténeres felépítmény			20	2
Konténer+daru				3	3	
Gyűjtőszigetek	Csomagoló			2	2	
	Felmérés, tervezés		200	405	200	
Rekultiváció	Kivitelezés					